

Vi förändrar arbetsmarknaden

Europeiska socialfonden

Stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling.

Utllysning för ESF Nationellt: "Nyanländas etablering – ohälsa och/eller funktionsnedsättning"

Utllysning

Svenska ESF-rådet beslutar 2017-04-27 att genomföra utlysning vid namn "Nyanländas etablering - ohälsa och/eller funktionsnedsättning" inom programområde 2, specifikt mål 2.3 Kvinnor och män som står särskilt långt från arbetsmarknaden ska komma i arbete, utbildning eller närmare arbetsmarknaden.

Svenska ESF-rådet avsätter 35 000 000 kronor för denna utlysning. Projektens medfinansieringsgrad ska uppgå till 33%.

Utlysningen öppnar 2017-04-27 och stänger kl. 16.00, 2017-06-15. Projekttiden är max 3 år (36 mån) med möjlighet till förlängning.

Specifikt för denna utlysning gäller:

- Utlysningen vänder sig till projekt och projektägare som vill utveckla metoder och samverkansformer för etablering av nyanlända med ohälsa och/eller funktionsnedsättning. Projekt ska bedrivas på både nationell och regional/lokal nivå. I ansökan ska det tydligt framgå på vilket sätt detta sker.
- Primär målgrupp för denna utlysning är nyanlända.
- Huvudsaklig projektverksamhet skall ske genom målgruppsinriktade aktiviteter, men även insatser som fokuserar på strukturella utmaningar.

Det förväntade resultatet är att bättre förutsättningar skapats så att nyanlända med ohälsa och eller funktionsnedsättning snabbare kommer i arbete, utbildning eller kommer närmare arbetsmarknaden.

Utlysningen vänder sig till:

- Nationella myndigheter och organisationer (med riksintresse)
eller
- Lokala/regionala myndigheter eller organisationer. I detta fall ska projektet bedrivas i minst tre regioner och hos minst fem aktörer (myndighet/eller organisation).

Bakgrund

Den svenska operativa programmet för Socialfonden 2014-2020 genomförs som en del av Europa 2020-strategin, det vill säga EU:s strategi för smart, inkluderande och hållbart tillväxt. Socialfondens nationella medel ska förstärka och utveckla den nationella arbetsmarknadspolitiken, vilket även ska bidra till en jämställd arbetsmarknad och en ökad social delaktighet. Det innebär att samtliga satsningar ska bidra till att stärka kvinnors och mäns ställning på arbetsmarknaden, öka övergångarna till arbete och att förstärka kopplingen mellan utbildningen och arbetsmarknad. Skillnaden med nationella medel mot regionala är att de nationella medlen avgränsas till satsningar som är väl motiverade för ett nationellt genomförande, det vill säga där lösningen kräver insatser eller åtgärder på nationell nivå. Implementeringar sker dock på såväl lokal som regional och nationell nivå.

Nationella utmaningar

Av den stora grupp nyanlända kvinnor och män som fått och kommer få uppehållstillstånd i Sverige kommer ett betydande antal besvär av ohälsa och/eller funktionsnedsättning. Det kan vara något de har fått med sig från hemlandet men även migrationsprocessen, med långa ovissa väntetider, kan vara en utlösande faktor av just ohälsan.

Nyanlända kvinnor och män som omfattas av lagen om "etableringsinsatser för vissa nyanlända" har rätt att få en etableringsplan. Arbetsförmedlingen upprättar denna tillsammans med individen. Den ska vara individuellt anpassad och i normalfallet på heltid. Om den p.g.a. ohälsa är reducerad så reduceras också stödet till individen i motsvarande omfattning. Incitamentet hos den enskilde att berätta om eventuellt ohälsa/funktionsnedsättning är där för låg. Nästan alla planer är därför på heltid. Det finns samtidigt uppgifter på att ca 30 procent av de som söker asyl har posttraumatisk stress och 30 procent med ytterligare andra besvär.

Det är tydligt att det finns ohälsa och eller funktionsnedsättning som aldrig blir dokumenterat vid etableringssamtalen eller under hela etableringsprocessen, vilket påverkar genomförandet av denna. Risken är att individen inte deltar i aktiviteter som är anpassade efter dennes behov. Etableringstiden används därmed inte på bästa sätt och kan försena inträdet på arbetsmarknaden avsevärt.

Ett antal myndigheter hanterar olika delar av migrations- och etableringsprocessen. Arbetsförmedlingen ansvarar för etableringen, Försäkringskassan har det samordnade ansvaret för rehabilitering av de med ohälsa. Landstingen utfärdare läkarutlåtande, genomför undersökning och behandling genom vårdinrättningar. Kommunerna ger stöd och hjälp enligt socialtjänstlagen och Migrationsverket genomför initial kartläggning av de som söker uppehållstillstånd m.m.

Om inte aktuella myndigheter samarbetar och samordnar sitt arbete i tillräcklig omfattning finns risk att de inte fångar upp ohälsan hos de nyanlända i tid och ger dem det stöd och den hjälp som de behöver för att komma närmare arbetsmarknaden.

Försäkringskassan har i samarbetet med Arbetsförmedlingen avslutat en förstudie (Nyanländas hälsa) med stöd från Europeiska Socialfonden. Syftet var att undersöka orsaken till att nyanländas ohälsa och funktionsnedsättning inte synliggörs i tillräcklig omfattning under etableringsprocessen och att komma med förslag på vad och hur problemet kan åtgärdas så att etableringen effektiviseras. Slutrapporten finns på samma sida som denna utlysning.

Sveriges kommuner och Landsting, SKL har också genomfört en förstudie som behandlar Framtidens välfärd. (Framtidens välfärd, kompetensförsörjning inom välfärdssektorn). Slutrapporten kom med ett antal förslag på utvecklingsområden, ett av dem var ” insatser för personer med behov av samordnade rehabiliteringsinsatser från flera myndigheter på grund av psykisk ohälsa. Bland de grupper som är berörda lyfts framför allt nyanlända fram. I rapporten framhålls också att Samordningsförbunden kan vara en aktör vars förutsättningar inte till fullo prövats gällande gruppen nyanlända. Slutrapporten finner ni här:
<http://www.esf.se/sv/Resultat/Projektbanken-2014-2020/Alla-Projekt/Fler-vagar-in/>

Slutsatser från ett eller från båda projekten bör ligga till grund för ansökningar.

Beskrivning av analys- och planeringsfas, genomförandefas och avslutsfas

Projekttiden är högst 3 år (36 mån) med möjlighet till förlängning.

- Analys- och planeringsfasen är 3-6 månader lång
- Genomförandefasen är max 30 månader lång
- Avslutsfasen är 1-3 månader lång

Endast en ansökan görs för samtliga tre faser. Det ska tydligt framgå i ansökan hur lång tid projektet bedömer att de behöver för respektive fas.

Analys- och planeringsfas

För att projektet ska kunna övergå till genomförandefas ska följande punkter vara uppfyllda:

- En fördjupad problem- och omvärldsanalys
- Utarbetade mål, indikatorer, förväntade resultat och effekter
- Konkret plan för arbete med horisontella principer
- Upprättande av projektorganisationens struktur samt bildande av styrgrupp

- Konkret beskrivning av projektets arbete med strategisk påverkan av aktörer och deras ordinarie verksamhet. En kommunikationsplan ska vara framtagen.
- Uppdaterad tid- och aktivitetsplan där aktiviteterna tydligt kopplas till projektets förväntade resultat och effekter
- Utvärderingsplan
- En fördjupad riskanalys kopplad till förväntade resultat
- En fördjupad beskrivning över hur projektet skall uppnå ett nationellt mervärde och skapa nationell påverkan
- Om aktuellt: En plan för transnationellt samarbete

Verksamheten under analys- och planeringsfasen ska redovisas till Svenska ESF-rådet i form av en rapport där redovisning av ovanstående punkter ska ingå. Om inte projektets rapport godkänns kan projektet komma att avbrytas.

Genomförandefas

Under genomförandefasen genomförs projektets huvudsakliga verksamhet, i syfte att uppnå de resultat och effekter som projekten eftersträvar. Ett strategiskt implementeringsarbete ska bedrivas som en integrerad del av projektverksamheten.

Avslutsfas

Under projektets avslutsfas ska projektet avslutas på ett strukturerat sätt. Följande insatser kan genomföras i avslutsfasen:

- Uppföljning av resultat och effekter
- Uppföljningar på individnivå av deltagare
- Färdigställande av slutrapport
- Färdigställande av utvärderarens rapport
- Ekonomisk slutredovisning av projektet

ERUF

Projekten kan även planera för insatser som annars kan finansieras av Europeiska regionalfonden, under förutsättning att dessa kostnader är nödvändiga och direkt kopplade till projektet. Upp till 49 procent av projektbudgeten är möjlig att avsätta för regionalfondsinsatser.

Transnationellt samarbete

Projekt i denna utlysning har möjlighet att arbeta med transnationellt samarbete, det vill säga ha gränsöverskridande aktiviteter tillsammans med aktörer från andra EU-länder. Samarbeten inom ramen för projekten ska ha en tydlig koppling till syfte och mål och får gärna bygga vidare på redan etablerade kontakter, samarbeten och erfarenheter från projekt eller andra transnationella aktiviteter som har genomförts tidigare.

Integrerat arbete med jämställdhet, tillgänglighet och icke diskriminering, hållbar utveckling vilka också benämns horisontella principer

De horisontella principerna för den här utlysningen är jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering. I framtagandet av ansökan ska dessa principer ha arbetats in i ansökans alla delar.

Jämställdhet

Socialfondens projekt ska främja jämställdhet med utgångspunkt i programmets mål, målgrupper och prioriteringar. Målet är att projekten främjar jämställdhetsperspektivet i sin verksamhet genom att kunskap om kvinnors och mäns olika förutsättningar och villkor på arbetsmarknaden används i analyser och vid genomförande av projekten. Exempelvis vet vi att utrikes födda kvinnor är det som har svårast att komma in på arbetsmarknaden. När ni skriver er ansökan följer ni Standarden för Jämställdhetsintegrering, punkt 1-6: <http://www.esf.se/Documents/V%c3%a5ra%20program/Socialfonden%202014-2020/Genderbroschyr%20webb.pdf>

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Målet är att projekten främjar tillgänglighetsperspektivet i sin verksamhet genom att identifiera och undanröja hinder för tillgänglighet, och på så sätt möjliggör för kvinnor och män med olika funktionsnedsättningar att bli delaktiga i projektets insatser. Utgå från följande sex punkter: analys, mål och indikatorer, aktiviteter och genomförande, kompetens om tillgänglighet och funktionshinderperspektiv samt uppföljning och utvärdering.

Lika möjligheter och icke-diskriminering

I svensk lagstiftning finns skydd mot diskriminering som har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder. Målet är att projekten främjar icke-diskrimineringsperspektivet i sin verksamhet genom att kunskap om diskriminering används i utformning och genomförande av projekten.

För hjälp och stöd med alla ovan nämnda principer kan ni kontakta: www.esisupport.se.

Utvärdering

Alla insatser som finansieras av medel från Europeiska socialfonden ska följas upp och utvärderas. Projektutvärderingen ska som huvudregel avropas från Svenska ESF-rådets ramavtal och en budget för utvärdering och uppföljning ska avsättas i projektansökan. Det konkreta utvärderingsupplägget för ett projekt utformas efter bifall i samband med att projektet i samråd med att Svenska ESF-rådet beställer en utvärdering. Sökanden behöver således inte beskriva ett exakt utvärderingsupplägg för projektet vid ansökningstillfället.

Sökande bör däremot översiktligt beskriva:

- Hur utvärderingen och dess resultat ska användas, bidra till genomförandet av projektet och stärka utvecklingsarbetet i projektet och hos relevanta mottagare.
- Hur uppföljnings- och utvärderingsaktiviteterna ska bidra till att stärka möjligheterna för att projektresultaten får avsett genomslag.

Europeiska Socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

- Vilka resurser som är avsatta för uppföljning och utvärdering samt återföring av resultat.

Ytterligare riktlinjer och vägledning gällande uppföljning och utvärdering tillkommer i samband med bifall. Information om uppföljning och utvärdering finns beskrivet på www.esf.se.

Nationella utmaningar

Se under Bakgrund

Förväntade resultat och effekter

Metoder som tillämpats och/eller utvecklats i projektet ska blivit dokumenterade, för att säkerställa att kunskapen lever kvar och att extern spridning underlättas. De horisontella principerna ska integreras i varje del. Förväntade resultat i denna utlysning är att projekten:

- Projektet har tillämpat, prövat eller utvecklat metoder och samverkansformer-/strukturer mellan berörda myndigheter och eventuellt andra aktörer för att förbättra förutsättningarna så att nyanlända kvinnor och män med ohälsa och eller funktionsnedsättning snabbare kommer i arbete, utbildning eller kommer närmare arbetsmarknaden. Projektet har tagit fram en strategi för att förankra metoden på nationell nivå.
- Projektet har inneburit att deltagande nyanlända kvinnor och män med ohälsa/funktionsnedsättning snabbare kommit i arbete, utbildning eller närmare arbetsmarknaden.
- Projektet har utvecklat strukturer och arbetssätt som bidragit till att personer i etableringen med ohälsa och eller funktionsnedsättning identifierats och erbjudits rätt stöd.

På längre sikt vill vi med utlysningen nå följande effekter:

- Den förväntade effekten av projektet är att systemen för att ta emot nyanlända är bättre anpassade så att de med ohälsa och eller funktionsnedsättning på ett bättre sätt än för närvarande kommer i arbete, utbildning eller närmare arbetsmarknaden.
- En förbättrad arbetsmarknadssituation för nyanlända kvinnor och män som står långt ifrån arbetsmarknaden och som riskerar utanförskap p.g.a. ohälsa
- Att effektiva metoder lever kvar och används
- Minskad diskriminering på arbetsmarknaden utifrån ett likabehandlingsperspektiv
- Ett nationellt mervärde skapas genom att projektets resultat och/eller arbetssätt anammats på nationell nivå

Socialfondens nationella urvalskriterier

Urvalskriterierna motsvarar i stora delar ansökningsfälten i ansökan. Se även den nationella handlingsplanen www.esf.se.

Europeiska Socialfonden stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling

- Projektet ska bidra till utlysningens och programmets förväntade resultat och effekter.
- Projektet ska grunda sig i en problem- och behovsanalys.
- Av projektansökan ska det framgå hur projektet utgått från målgruppens behov.
- Projektet ska vara väl förankrat och ha säkrat ägarskap och utpekade mottagare för resultat.
- Det ska finnas relevant kapacitet och kompetens hos projektorganisationen.
- Projektet ska uppfylla kraven som ställs vid ansökningstillfället gällande principer för lika möjligheter. För jämställdhet ska standarden för jämställdhetsintegrering följas.
- Projekt ska involvera relevant samverkan för att nå projektmålen.
- Projektet och dess resultat ska vara kostnadseffektiva.
- Projektet och dess resultat ska vara utvärderingsbara.

Förutsättningar för projektens genomförande

Sökande ska beskriva det nationella mervärdet samt hur projektet får en nationell påverkan. De beviljade projekten ska utgå ifrån tidigare erfarenheter och kunskaper. Projektet ska genomföras på nationell, regional/lokal nivå. Det ska finnas nationella organisationer och myndigheter i projektens styrgrupper. Med nationella aktörer likställs även organisationer med riksintresse.

Om projektet innehåller kompetensinsatser för anställd personal som arbetar med målgruppen i projektet, ska kunskapsprogressionen mätas och dokumenteras. Inriktningen på kompetensinsatserna ska syfta till att förstärka måluppfyllelsen för målgruppen nyanlända.

Maximal projektlängd i aktuell utlysning är 36 månader med möjlighet till förlängning. Tidigaste startdatum för projekten är 16 oktober 2017 och senast 18 december 2017.

Fokus på resultat

Projektet ska ha resultatfokus med ett tydligt beskrivet samband mellan problem- och behovsanalys kopplat till målgruppen, resurser, aktiviteter, resultat och effekter och där de horisontella principerna jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering är aktivt integrerade i projektets alla delar.

Läs mer på www.esf.se/sv/Vara-fonder/Socialfonden1/Genomfora/Att-arbeta-resultatbaserat/

Säkerställande av medfinansiering

I projektansökan ska anges hur medfinansieringen har säkerställts och vad den består av. I samband med beredning av ansökan kommer Svenska ESF-rådet att säkerställa och bedöma angiven medfinansiering. Det är därför viktigt att ansökan innehåller aktuella och kompletta kontaktuppgifter till angivna medfinansiärer.

Statsstöd

Ekonomiskt stöd från Europeiska socialfonden omfattas av EU:s regler om statsstöd. Möjligheterna att lämna ekonomiskt stöd till näringslivet regleras och bedöms enligt gällande fördrag och förordningar. En redogörelse för sådant statligt stöd inklusive stöd av mindre betydelse som organisationer som deltar i insatsen mottagit de senaste tre åren ska bifogas ansökan om stöd. Se mer på www.esf.se.

Kostnadseffektivitet och lagen om offentlig upphandling (LOU)

Samtliga stödsökande ska vid köp av varor och tjänster verka för att kostnadseffektivitet uppnås. Stödsökande som är upphandlande enheter enligt LOU ska även tillämpa denna lag inom projektverksamheten. Stödsökande i den ideella och privata sektorn är normalt inte berörda av LOU. Här krävs istället att man kan visa att man har agerat på i övrigt affärsmässiga villkor, vilket i normalfallet innebär att köp av varor och tjänster ska utsättas för konkurrens och att principerna om likvärdighet, icke diskriminering, öppenhet, ömsesidigt godkännande samt proportionalitet beaktas så att kostnadseffektivitet uppnås. En preliminär upphandlingsplan och eventuella samverkansavtal ska bifogas ansökan om stöd.

Utlysningen

Utlisningen öppnar den 27 april och stänger kl 16.00 den 15 juni 2017. Du ansöker om stöd för ditt projekt direkt i vår internetjänst Projektrummet. För att kunna använda Projektrummet måste du ha ett användarkonto. Om du inte redan har ett sedan tidigare skapar du det direkt i Projektrummet.

OBS! För att ansöka i nya Projektrummet behöver du registrera ett nytt användarkonto.

Eventuella bilagor samt missiv skickas antingen per post till Svenska ESF-rådet, Box 471 41, 100 74 Stockholm eller via e-post till esf@esf.se. Vid frågor kring denna utlysning kontaktas Ann-Marie Heikkilä (ann-marie.heikkila@esf.se) och Johan Nordqvist (johan.nordqvist@esf.se).

Budget

De schabloner och enhetskostnader som Svenska ESF-rådet publicerar tillsammans med budgetmallen är tvingande.

I denna utlysning ska projektens medfinansieringsgrad uppgå till 33 procent.

Beskrivning av deltagare

Målgrupperna för denna utlysning är:

- Nyanlända kvinnor och män som omfattas av Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag.
- Kvinnor och män som fått beslut om uppehållstillstånd i Sverige men ännu inte erhållit någon kommunplacering.
- Nyanlända kvinnor och män som nyligen lämnat etableringsuppdraget.